

SÖZCÜKTE ANLAM

Eş Sesli (Sesteş) Kelimeler

Yazılış ve okunuşları aynı olan; ama anlamları birbirinden farklı olan sözcüklere eş sesli (sesteş) sözcükler denir.
Bunlar yalın hâlde olabildikleri gibi ek almış hâlde de olabilirler.

Yol

- » Bu yolu takip etmemiz gerek. (yol: Bir yerden bir yere ulaşmak için üzerinde yürüdüğümüz yer)
- » Kardeşimle birlikte bahçedeki otları yolduk. (yolmak: Çekip koparmak)

El

- » Telefonu bütün gün elinden bırakmadı. (el: İnsanın tutmaya ve iş görmeye yarayan organı)
- » Eller ne derse desin, önemli değil. (el: Yabancı)

NOT» Dilimizde düzeltme işareti (^) olan sözcüklerde okunuşları, yazılışları ve anlamları farklı olduğu için sesteşlik özelliği aranmaz.

- » Hava soğuktu **kar** yağıyordu.
- » Bu seneki **kâr**ımız iyi.
- » ama – âma » hala – hâlâ
- » aşık – âşık » adet – âdet » yar – yâr

NOT» Bir sözcüğün temel anlamıyla yan anlamı arasında sesteşlik özelliği aranmaz. Çünkü bu tür sözcükler arasında anlam bağlantısı kopmamıştır.

- » Karabatak suya **daldı**.
- » Uzmanlığını hangi **dalda** tamamladı? Bu cümlelerde dal sözcükleri birbirinin sesteşi değildir; çünkü birinci cümlede dal sözcüğü gerçek anlamıyla, ikinci cümlede dal sözcüğü ağacın bir organı olan dal sözcüğünün yan anlamıyla kullanılmıştır.

NOT» Bir sözcüğün temel anlamıyla mecaz anlamı arasında sesteşlik özelliği aranmaz.

- » **Kuru** otlar, bir kibrit değse tutuşuverecekti. (Temel anlam)
- » Bu yazarın **kuru** bir anlatımı var. (Mecaz anlam)

ALİŞTIRMA.....:

Aşağıdaki eş sesli kelimeleri iki anlamında da cümle içinde kullanınız.

Gül:

Gül bahçelerini çok severim.

Gül de neşemiz yerine gelsin.

Çay:

.....

.....

Kara:

.....

.....

Saf:

.....

.....

An:

.....

.....

Yaz:

.....

.....

Taş:

.....

.....

Bağ:

.....

.....

Saz:

.....

.....

ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerde yer alan eş sesli kelimeleri bularak (yuvarlak içine alınız) , ikinci anlamında cümlede kullanınız.

Adama bin lira borç vermek için bankaya gitti.

.....

Bu olayı çözmek için ben görevlendirildim.

.....

Sabahları kalkınca ilk iş yüzünü yıkar.

.....

Bu evi almakla çok iyi yapmışız.

.....

Tuzu ekleyip kazandaki yemeği kardı.

.....

Arkadaşım bu binanın üçüncü katında oturuyordu.

.....

Yaşananları duyunca saçlarını yoldu.

.....

Robinson adadan kurtulmak için bir sal yaptı.

.....

Yazar bu romanınında arı bir dil kullanmış.

.....

Dolu bardakları misafirlere ikram ettiler.

.....

TEST

1 Aşağıdakilerden hangisinde eş sesli bir kelime yoktur?

- A) Kaz eti sevmem.
- B) Sınavdan ben yüz aldım.
- C) Al birini, vur ötekine
- D) Güneş giriyor mu evinize?

2 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün sesteşi yoktur?

- A) İki gündür işe geç kalıyor.
- B) Onu çekmecenin gözünde buldum.
- C) Kuşbaşı etleri şişlere diziıyor.
- D) Süt kaynarken biraz taştı.

3 “Çorbaya biraz tuz kat evlâdım.” cümlesindeki "kat" sözcüğünün sesteşi aşağıdaki cümlelerin hangisinde kullanılmıştır?

- A) Bu kat satılık mı acaba?
- B) Harca biraz kireç kat, yoksa yaptığınız sıva çatlar.
- C) Salataya acı biber kat.
- D) Çavdar ununa biraz buğday unu kat.

4 Aşağıdakilerden hangisinin sesteşi vardır?

- A)Kaymak B)Söylemek C)Doğmak D)Olmak

5 Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin sesteşi yoktur?

- A) İki kişinin bildiği sır değildir.
- B) Kapının kolu kırılınca içeride kaldım.
- C) Köy geçen dere, çay bahçelerini suluyor.
- D) Bu ay Mars’a bir uydu gönderilecekmış.

6 Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin sesteşi vardır?

- A) okul B) gül C) kitap D) çanta

7 Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki “yaşlı” sözcüğü diğerleriyle eş seslidir?

- A) Hıçkırarak, yaşlı gözleriyle bana baktı.
- B) Mahallenin yaşlıları toplantı yaptılar.
- C) Oldukça sevecen, yaşlı bir teyzeydi.
- D) Bu evin yaşlı bir sahibi vardı.